

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Besluit terugdringen schoolverzuim

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Direct:

Scholen funderend onderwijs, mbo-instellingen, samenwerkingsverbanden, gemeenten (leerplichtambtenaren en jeugdartsen), DUO en softwareleveranciers.

Indirect:

leerlingen, ouders, onderwijsprofessionals, Inspectie van het Onderwijs, vertegenwoordigende onderwijspartijen, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

N.v.t.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Belanghebbenden zijn op verschillende manieren betrokken. Gedurende het beleidstraject is contact geweest met verschillende partijen, waaronder (structurele) gesprekken met samenwerkingsverbanden, gemeenten (leerplicht), DUO, softwareleveranciers, scholen en mbo-instellingen, Ingrado en oudervertegenwoordigingen. Ook is dit besluit op de verzuimtafel met vertegenwoordigende ketenpartners besproken.

Dit besluit komt ook voort uit de gesprekken en adviezen omtrent het Wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim, waar met bovenstaande direct en indirect belanghebbenden is gesproken.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Met het Wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim worden verschillende verplichtingen gecreëerd om informatie over verzuim te delen. Het gaat daarbij om geaggregeerde informatie over verzuim op schoolniveau. De eerste informatiestroom betreft het leveren van geaggregeerde verzuimgegevens van scholen en mbo-instellingen aan de Minister. De tweede informatiestroom betreft de informatieverstrekking van geaggregeerde verzuimgegevens van de Minister aan het college van burgemeester en wethouders (gemeenten) en samenwerkingsverbanden. In het wetsvoorstel is een grondslag opgenomen om nadere regels te stellen over beide informatiestromen: over welke soorten verzuim moet informatie worden gedeeld, op welk niveau binnen een school of instelling moet de aggregatie plaatsvinden en op welke wijze (hoe vaak en waarover) moeten gemeenten en samenwerkingsverbanden de informatie ontvangen. Deze nadere regels moeten in een algemene maatregel van bestuur worden vastgelegd.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

N.v.t.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

N.v.t.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

N.v.t.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

N.v.t.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Verzuiminformatie:

Een zorgvuldige afbakening van de informatiestromen waarbij informatie wordt gedeeld:

- die bijdraagt aan het zicht op verzuim door gemeenten, samenwerkingsverbanden en het ministerie van OCW,
- die bijdraagt aan het terugdringen van schoolverzuim door betere objectieve, volledige en actuele informatie over verzuim mogelijk te maken, waardoor partijen beter (preventief) beleid kunnen voeren en kunnen handelen op verzuim, en
- waarbij aandacht is voor privacyaspecten.

Bepaling bekostiging verzuim vo: Scholen kunnen bekostiging krijgen voor leerlingen waar zij tijd en moeite instoppen in het naar school krijgen van ongeoorloofd verzuimende leerlingen.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\) en brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

- Goede kwaliteit onderwijs voor iedereen (SDG 4)
- Leven lang ontwikkelen (SDG 4)
- Ongelijkheid tegengaan, non-discriminatie, gelijke kansen (SDG 10)

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Verzuiminformatie:

Door het regelen welke geaggregeerde informatie over verzuim moet worden gedeeld en op welk niveau deze informatie door de school of instelling moet worden geaggregeerd, krijgen gemeenten en samenwerkingsverbanden bruikbare informatie en borgen we ook de privacy van leerlingen en studenten door te voorkomen dat te veel informatie wordt gedeeld.

Bepaling bekostiging verzuim vo:

De bepaling dat scholen voor voortgezet onderwijs geen bekostiging krijgen voor leerlingen die meer dan 50% van de onderwijstijd ongeoorloofd afwezig zijn geweest vóór de peildatum van 1 oktober.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Het regelen welke geaggregeerde informatie over verzuim moet worden gedeeld (door scholen met de minister en door de minister met gemeenten en samenwerkingsverbanden) en op welk niveau deze informatie door de school of instelling moet worden geaggregeerd.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

In het besluit wordt geregeld dat gemeenten en samenwerkingsverbanden de noodzakelijke geaggregeerde informatie ontvangen over verzuim. Omdat het voor de gemeente, het samenwerkingsverband en de minister niet nodig is om op *individueel niveau* (leerlingniveau) gegevens over verzuim te ontvangen – het gaat tenslotte om patronen, trends en ontwikkelingen van verzuim – volstaan informatie over verzuim op *geaggregeerd niveau*. Hiermee wordt directe herleidbaarheid naar individuen uitgesloten.

Bij het vormgeven van de informatieverstrekking wordt onder andere gebruik gemaakt van:

- Halberstadt, R. (2023). Opening the black box of school absenteeism. Erasmus Universiteit;
- Kearney, C. A. & Graczyk, P. A. (2020). A Multidimensional, Multi-tiered System of Supports Model to Promote School Attendance and Address School Absenteeism. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 23(3), 316–337. <https://doi.org/10.1007/s10567-020-00317-1>.
- Karssen, M. e.a. (2023), Grip op geoorloofd verzuim, Amsterdam: Kohnstamm Instituut;
- Krijnen, E. e.a. (2021), Zicht op thuiszitten, Amsterdam: Kohnstamm Instituut;
- Nederlands Jeugdinstituut, 'Schoolverzuim aanpakken', 2020;
- Roelofs, M. e.a. (2021), Ziekteverzuim en kortdurend ongeoorloofd verzuim in het onderwijs, KBA: Nijmegen;
- Roelofs, M. e.a. (2023), Schoolbeleid en registratie aanwezigheid en afwezigheid, Nijmegen: KBA Nijmegen.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Gemeenten en samenwerkingsverbanden ontvangen bruikbare geaggregeerde informatie over hoe vaak bepaalde vormen van verzuim voorkomen op de scholen in hun regio of gemeente en binnen verschillende onderwijssoorten. Met die informatie zijn zij beter in staat (zorgwekkend) verzuim tijdig op te merken en te (helpen) voorkomen. Met de informatie over verzuim kunnen gemeenten en samenwerkingsverbanden: 1) verzuim tijdig signaleren, 2) patronen, trends en ontwikkelingen op een school, in een gemeente of in een regio van het samenwerkingsverband herkennen en 3) scholen gericht adviseren en ondersteunen en 4) tot slot daardoor hun ondersteuningsaanbod of interventies op verzuim beter afstemmen op de behoefte en situaties van leerlingen. De verzuiminformatie stelt gemeenten en samenwerkingsverbanden al met al beter in staat hun taken ten aanzien van schoolverzuim beter uit te voeren.

Bepaling bekostiging verzuim vo: Scholen ontvangen in het vervolg bekostiging voor iedere ingeschreven leerling. Het schrappen van deze bepaling doet recht aan de tijd en moeite die scholen steken in het naar school krijgen van leerlingen die ongeoorloofd verzuimen.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Uitvoeringstoets DUO en Inspectie van het Onderwijs, adviesaanvraag Autoriteit Persoonsgegevens.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

1. Ten aanzien van geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim: nadere regels over de wijze van levering van geaggregeerde informatie over verzuim naar de Minister en over de wijze van informatieverstrekking naar de gemeente en het samenwerkingsverband. Dit behelst welke soorten verzuim scholen en instellingen verstrekken en op welk niveau.

De uitgangspunten bij het leveren van geaggregeerde informatie over geoorloofd en ongeoorloofd verzuim van school naar DUO zijn:

- het totaal van verzuim op de school, uitgedrukt in aantallen leerlingen en onderscheiden in de mate van verzuim door vier vastgestelde lagen;
- langdurig verzuim op de school (langer dan 4 weken en 3 maanden), uitgedrukt in aantallen leerlingen;
- ziekteverzuim op de school, uitgedrukt in aantallen uren ten opzichte van het totaal uren verzuim op de school;
- aggreratie per vestiging en eventueel verschillende nadere uitsplitsing voor diverse onderwijssoorten (po, vo, (v)so, mbo).

De uitgangspunten bij de informatieverstrekking verzuim van DUO naar samenwerkingsverbanden en gemeenten zijn: geen aantallen kleiner dan 5 om herleidbaarheid van gegevens te voorkomen.

1. Ten aanzien van absoluut schoolverzuim (geen schoolinschrijving): nadere regels die inhouden dat samenwerkingsverbanden vier keer per jaar worden geïnformeerd over het aantal leer- en kwalificatieplichtige jongeren met absoluut verzuim dat woont binnen de regio.
2. Bepaling bekostiging verzuim vo: Het schrappen van de bepaling bekostiging verzuim in het voortgezet onderwijs als een leerling voor 1 oktober meer dan 50% van de onderwijstijd ongeoorloofd afwezig is.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));

Uitvoerbaarheid burgers of organisaties:

De voorgestelde maatregelen hebben gevolgen voor het doenvermogen of de regeldruk van burgers of organisaties. Onderwijsinstellingen moeten verzuimgegevens leveren aan DUO. Hoewel dit zal leiden tot administratieve lasten voor scholen en onderwijspersoneel is de impact naar verwachting beperkt. De informatieverstrekking sluit namelijk aan op al bestaande systemen binnen de school. Scholen zijn op dit moment al verplicht verzuim te registreren. Vrijwel al scholen werken daarvoor met een digitaal verzuimregistratiesysteem, waarin het verzuim nu al wordt geregistreerd. Hierdoor is, naar verwachting, het effect op de personele capaciteit beperkt. Daarnaast moeten softwareleveranciers door het besluit aanpassingen doen in hun software. De verzuimregistratiesystemen zijn nog niet ingericht op de nieuw aan te houden levering van geaggregeerd verzuim.

Voor het verstrekken van geaggregeerde verzuimgegevens versturen scholen een export naar het portaal van DUO. Er is daarbij sprake van extra administratieve lasten voor scholen. Echter, worden scholen hier zoveel mogelijk in ontzien en ondersteund doordat deze export 'klaar wordt gezet' in het verzuimregistratiesysteem van scholen. Zij hoeven daarmee niet zelf de verzuimgegevens handmatig bij elkaar op te tellen of in te vullen op het portaal van DUO. Op den duur wordt hierbij toegewerkt naar het automatisch leveren van deze verzuimgegevens vanuit scholen om de administratieve lasten volledig weg te nemen en de set verzuimgegevens te ontvangen.

Doelmatigheid: beperkte (financiële) middelen nodig en aansluiting op bestaande systemen

Het besluit is primair gericht op de informatievoorziening van verzuimgegevens aan betrokken actoren. Daardoor kent het besluit hoogstwaarschijnlijk slechts zeer geringe budgettaire effecten, die opgevangen worden binnen de bestaande budgetten voor primair en voortgezet onderwijs. Scholen en samenwerkingsverbanden ontvangen hier geen aanvullende bekostiging voor.

Doeltreffendheid: gerichte informatie verzuim voor specifieke actoren

De informatieverstrekking over verzuim wordt gericht gebruikt voor specifieke betrokken actoren. Zij hebben ieder een rol en taak in (langdurig) verzuim van leerlingen. De informatieverstrekking van dit besluit voorziet in de behoeften van samenwerkingsverbanden en gemeenten.

Bepaling bekostiging verzuim vo:

Door het schrappen van deze bepaling ontvangen scholen ook bekostiging voor leerlingen die ongeoorloofd verzuimen. Van scholen wordt verwacht dat zij tijd en moeite steken in het binnenboord houden van deze leerlingen. Daarnaast is de achterliggende reden van deze bepaling verouderd en in het primair onderwijs al geschrapt. Tevens gaat de regeldruk met het schrappen van deze bepaling voor scholen naar verwachting omlaag, omdat dit administratie scheelt en een bekostiging voor de leerling.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

n.v.t.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

De voorgestelde maatregelen zullen worden betrokken in de evaluatie van het Wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim.